

На врѣмето на Самуила Българина недостигнала оный стѣпень на духовното си развитиѣ, каквото на Симеоново врѣме. Богомилска та јересъ, конато се наричала и Павликянска, била много распространена тогава въ Българина, дору и царь Самуилъ билъ въ свръзка съ неа.

За гражданската уредба на тогавашна Българина знаемъ твърдѣ малко. Царь Самуилъ въвождалъ въ царство то си еднакви наредби и общти закони. А колкото за даването тои наредилъ по всичко то си царство равенъ данѣкъ, сир. всакои българинъ, който има чивтъ волове, да дава на царштина та по една мѣра пшеница, по една мѣра просо и по едно вѣдро вино. Нъ заштото било мѣчно да реди самъ всичко то си царство, той билъ принуденъ да раздава градове ти си на голѣмци ти, които владѣли тако-речи независимо. Ти вдигали на война своа си войска, и често се бинали по волна та си, тѣ воювали съ византийци ти, тѣ влизали въ сношение съ тѣхъ и имъ се прѣдавали.

Наистина, страшна била сила та на царь Самуила; нъ сила дива и неуредна. Много бързо се нагласило подъ ръката му голѣмо българеко царство; нъ българе ти въ таа голѣма земна, сир. въ Македониа и Албаниа, въ Тесалиа, въ Стара-планина, при Дунавъ тѣ и Черно море, не могли за малко години да се срастатъ въ единъ народъ и да се сближатъ по народенъ духъ, та да стоатъ заедно срешта врагъ тѣ, и да се удържатъ.

Войната съ Византиа тако-речи никога не се прѣкъснвала въ цароване то Самуилово. Само отъ 989 до 995, та се ограничила въ малко работи на българе ти срешта Солунъ и Тракийски ти градове. И двама та царе си имали работа далечъ единъ отъ другъ: Самуилъ на западъ, а Василий на истокъ. Нъ въ 995 год. царь Самуилъ пакъ отишълъ възъ Солунъ. Той си разредилъ войска та наоколо и пратилъ малко войска подъ самий градъ. Солунеский войвода Григорий Таронитъ пратилъ синъ тѣ си Ашота да прѣгледа сила та и движениѣ то на неприпатель тѣ, и слѣдъ него излѣзълъ и той самъ на бой тѣ. Ашотъ подгонилъ прѣдни ти редове на българска та войска, нъ българе ти го обиколили. Григорий се спуетналъ на прѣдъ съ войската си, за да откъсене прѣдний редъ на българеката войска, нъ българе ти го нагънали, и го убили въ бой тѣ, а синъ тѣ му заробили. Българе ти заробили и другъ единъ византийский войвода, Исакъ кнезь Хандцитеский. Слѣдъ таа сполучна работа,